

гордість за героїчні подвиги минулого та сьогодення; шанування рідної мови; любов до рідної природи тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Анікіна Т. О. Патріотичне виховання майбутніх учителів музики засобами художнього краєзнавства : автореф дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки»; Інс-т педагогіки АПН України. Київ, 1993. 29 с.
2. Бех І. Д. Виховуємо патріотизм як почуття і цінність. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2016. № 6. С. 4-8.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ УСТАНОВКИ НА КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ

Овдійчук В. А.

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Якісне реформування освіти забезпечують висококваліфіковані педагоги, які вміють компетентно вирішувати проблеми, що виникають у професійній діяльності за допомогою критичного осмислення інформації, її аналізу та об'єктивної інтерпретації, виокремлення фактів, встановлення достовірності тощо. Вважаємо, що основою необхідних компетентностей є критичне мислення, яке і забезпечує становлення сучасного вчителя, зокрема, учителя інформатики.

Проблему розвитку критичного мислення висвітлено у працях А. Авершина, В. Джеймса, Дж. Дьюї, Л. Киенко-Романюк, Д. Клустера, М. Ліпмана, Р. Поля, О. Пометун, М. Починкової, Ч. Темпла, С. Терна, О. Тягла, Т. Хачумян, Д. Халперн, Я. Чаплака, Т. Яковенко та інших вчених. Так Д. Халперн пише, що рівень розвитку критичного мислення залежить як від індивідуальних особливостей мислення здобувачів освіти, так і від умов освітнього середовища, в яких вони перебувають. Крім того, одним із важливих компонентів критичного мислення є розвиток установки на те, щоб мислити критично і готовності до цього [7].

У словнику української мови термін «установка» розкривається як «зумовлена попереднім досвідом готовність людини до виконання певної діяльності; спрямованість діяльності організму або якогось його органу».[4, с. 497]. Отже, якщо йде мова про критичне мислення, то установку на критичне мислення ми будемо розуміти як готовність майбутніх учителів інформатики до застосування навичок критичного мислення під час різних видів діяльності – навчальної, професійної та ін. Адже для педагога важливо не тільки опанувати уміння, які притаманні людині з критичним мисленням, але й застосовувати їх на практиці. Потрібно бути готовим планувати свою педагогічну діяльність, проявляти гнучкість мислення, наполегливість, виправляти свої помилки, здійснювати пошук компромісних рішень, готовим до самоусвідомлення та усвідомлення власного процесу мислення [7; 6; 2]. Опираючись на дослідження науковців [3]

вважаємо, що така готовність, бажання майбутнього вчителя інформатики до застосування критичного мислення сприяє розвитку рефлексивної культури, яка відображає його осмислене ставлення до дійсності, інтелектуального росту.

Щоб забезпечити формування установки на критичне мислення, насамперед, необхідно розвинути необхідні навички, які притаманні критично мислячій особистості.

За С. Терно, для розвитку критичного мислення важливими є метод навчання, форма навчання, метод контролю та стиль навчання. Дослідник акцентує на використанні проблемного методу навчання, адже критичне мислення застосовується у розв'язуванні саме проблемних ситуацій, які вирішуються нешаблонними методами. Серед форм навчання перевага надається груповим формам роботи, які передбачають різноманітність точок зору, координування своїх дій з учасниками групи, зіставлення думок і поглядів сприяє розвитку інтелекту. Методами контролю, які сприяють підвищенню критичного мислення, є методи усного і письмового контролю та самоконтролю. Продуктивним є стиль навчання, який будується на принципі «не помиляється лише той, хто нічого не робить», тобто дає право на помилку та її виправлення [5].

Розглядаючи розвиток критичного мислення як активний та інтерактивний процес, дослідники акцентують увагу на важливості застосування інтерактивних методик, які сприяють активізації пізнавальної й трудової діяльності студентів, підвищенні інтересу до занять. Інтерактивна діяльність також передбачає розвиток діалогового спілкування, у процесі якого підвищується рівень розвитку критичного мислення, розвиваються творчі здібності, зростає мотивація до самовдосконалення [1].

Зважаючи на те, що до складу критичного мислення входить також рефлексія, яка сприяє свідомому адекватному і різнобічному оцінюванню реальності на основі сприймання різних видів інформації, під час освітнього процесу необхідно практично підійти до ознайомлення здобувачів вищої освіти з методами критичного мислення, сприяти формуванню у них медіаграмотності.

Отже, основними педагогічними умовами формування установки на критичне мислення в майбутніх учителів інформатики є забезпечення якісного освітнього процесу, в якому методи і форми навчання, методи контролю, стиль навчання сприяють ефективному формуванню навичок критичного мислення, враховуються принципи діалогічності, рівності, демократичності, відбувається практичне знайомство з найпоширенішими стратегіями критичного мислення, їх систематичне застосування, формується стійка мотивація до фахового зростання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Авершин А. О., Яковенко Т. В. Формування критичного мислення у студентів інженерно-педагогічних ВНЗ. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 2009. № 24-25. С. 134-145.
2. Громова Н. М. Психологічні особливості установки на критичне мислення. *Актуальні проблеми психології*: зб. наук. праць Інституту психології імені Г. С. Костюка. Сер. Психологія навчання. Генетична психологія. Медична психологія. 2015. Том. X. Вип. 27. С. 79-88. URL: http://appsychology.org.ua/data/read_jrn.php?path=../data/jrn/v10/i27/ (дата звернення: 20.11.2020).
3. Кічук А. В. Ціннісне ставлення як психологічний феномен. *Психологія і суспільство*. 2006. № 3. С. 80-84. URL:

<http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/30015/1/%D0%9A%D1%96%D1%87%D1%83%D0%BA.pdf> (дата звернення: 22.07.2022).

4. Словник української мови: в 11 т. / за ред. І. К. Білодіда. Київ: Наукова думка, 1970—1980. Т. 10. 1979. С. 497-498. URL: <http://sum.in.ua/s/ustanovka> (дата звернення 22.07.2022).
5. Терно С. О. Критичне мислення: методи та стиль навчання. *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*. 2019. Вип. 52. Том 2. С. 183-189. URL: <https://doi.org/10.26661/swfh-2019-52-055>.
6. Терно С. О. Теорія розвитку критичного мислення (на прикладі навчання історії): посіб. для вчителя. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2011. 105 с.
7. Халперн Д. Психологія критичного мислення. СПб.: Питер Паблишинг, 2000. 512 с.

ДЕРЖАВНІ ВИМОГИ ДО ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ ДИЗАЙН-ДІЯЛЬНОСТІ У ЗМІСТІ ПРОГРАМИ «МИСТЕЦТВО» ДЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Омельковець М. І.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука»*

Красовська О. О.

*доктор педагогічних наук, професор
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука»*

Дитяче конструювання, моделювання та дизайн визначається як галузь художньо-естетичної освіти учнів початкових класів, що інтегрується з конструюванням, художньою працею, зображальною діяльністю. В. Котляр, характеризуючи дитячий дизайн, зазначає, що у ньому єдність дидактичних і творчих завдань відповідає сучасним педагогічним тенденціям поліхудожнього розвитку учнів (відповідає таку типологію у структурі дитячого дизайну (відповідно до класифікації, прийнятої в професійному дизайні) [2, с.120].

Організовуючи конструктивну діяльність з дітьми молодшого шкільного віку, педагог реалізує низку завдань – як загальних, так і більш практико орієнтованих. До загальних завдань можна віднести: виховувати у дітей інтерес, естетичне ставлення до навколишньої дійсності, творів мистецтва; долучати до благоустрою і прикрашання свого освітнього простору, оточення [1, с. 32]. На думку Г. Пантелеєва, у роботі з учнями початкових класів у галузі дитячого дизайну педагог має розв'язувати такі практичні завдання [1, с. 24]:

- ознайомлювати зі способами площинного та об'ємно-просторового оформлення: моделювання, макетування (фасони і декор одягу, виготовлення аксесуарів);

- показувати, як слід планувати свою роботу за етапами: задум, ескіз, макет, втілення (самостійно або з дорослим);